

A paprika hálája

Bécs, 1937. november 13.

(S. I.) — A „Curentul“ a minap azt írta, hogy Szent-Györgyi Albert Nobel-díja semmi egyéb, mint magyar reklám — a paprikának. Most itt azt látom, hogy az igazság épen megfordítva áll. Nem a magyarok csinálják a reklámot a paprikának, hanem a paprika — a magyaroknak.

Ki ne tudná és ki ne bosszankodott volna már miatta, hogy a paprika a külföldön szint elválaszthatatlan lett a magyarok nevével. Ha beszélgetés közben szóba kerül a magyar nép, kevés külföldi mulasztja el, hogy meg ne jegyezze: igen, igen, a paprika... Sokan vannak, akik nem is tudnak aztán többet a magyarokról és mosolyognak hozzá.

Amióta azonban Szent-Györgyi Albert megnyerte a Nobel-díjat vitaminjaival, melyeket a paprikából állít elő, nem mosolyognak többé és nekünk sem kell bosszankodnunk már azon, ha a magyar név hallatára tüstént a paprikára kerül a szó, a paprikáról pedig a magyarokra terelődik a figyelem.

Nagy bécsi lapokban hosszú tudományos cikkeket olvasok Szent-Györgyi Albert korszakalkotó felfedezéséről és arról, hogy a paprika igazolta a magyarokat. Ami azelőtt csak furcsa, kissé barbár szokásnak látszott itt, arról most kiderült, hogy a biztos népi ösztönnek és éles megfigyelő képességnek kitűnő vizsgálója volt. Hosszu felsorolás következik ezután, hogy a magyar nép mi mindenre használta fel a paprikát és ezek a népies szokások s gyógymódok mennyire helyes uton jártak.

Az egyik cikk a paprikában véli most megtalálni annak a rejtélynek a kulcsát, hogy a magyar nép alsó, egészen szegény rétege küzdelmes élete és nagy nélkülözései mellett miért örvend általában oly jó egészségi állapotnak. A másik annál csodálatosabbnak találja ezt, mert hiszen a paprika nem valami ősi magyar növény, hazája Dél-Amerikában van és a magyarok között általánosan csak a XVIII. században terjedt el és lett azzá a népies táplálékká, aminek ma ismerjük.

Ez így is van. Magyar földön a XVI. század közepén bukkan fel először a paprika. Szikszai Fabriczius Balázs sárospataki professzor szótára tesz először említést az új növényről, melyet indiai bors néven emleget. Később török borsnak nevezték. Ebben az időben a gyógynövények között termelték a paprikát a művelt nyugaton. Népies magyar növényé azonban délről jövet lett. A neve is ezt mutatja. A paprika szó a latin piper-ből ered, ami tudvalevőleg borsot jelent. Az új-görög nyelvben piperi a neve, a szerbek piparkának hívják: ez a szerb elnevezés a közvetlen elődje a magyar paprika szónak.

Mindezt a legkülönbözőbb német lapokban olvasom. A németek között ugyanis valóságos nemzeti mozgalommá nőtt a visszatérés a természetes gyógymódok felé. A vitaminok felfedezése és az a szerep, melyet e titokzatos anyagok az emberi szervezetben játszanak, roppant megerősítette és igazolta ezeket a német törekvéseket.

Ezért aztán hirtelenül nagy lett a becsülete a németek között a paprikának s a paprikával együtt nőtt a tisztelet a magyarság ősi tehetsége iránt. Annál is inkább, mert magát ezt a korszakalkotó tudományos felfedezést.